

Müstəqillik tarixinin qızıl səhifəsi

1991-ci ilin 18 oktyabrında Ali Sovet uzun sürən gərgin müzakirələrdən sonra, nəhayət ki, 70 illik bir ayılığa son qoydu. "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiya Aktını qəbul etdi. Bununla da Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi hüquqi baxımdan bərpa edildi. 1991-ci il dekabrın 29-da Azərbaycanın müstəqillik məsələsi ümumxalq referendumuna çıxarıldı və əhalinin 95 faizi səsvermədə iştirak edərək ölkənin suverenliyinə və istiqlaliyyətinə səs verdi.

Azadlıq verilmir, qanla alınır. 1918-1920-ci illərdə olduğu kimi, Azərbaycanın müstəqilliyini istəməyən güclər, məkrli dövlətlər yenə də müstəqillik yolumuzun üstünə erməni faktoru ilə çıxıb, xalqımıza mane olmağa çalışdılar.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından başlayaraq başımıza gələn bəlalardan, o cümlədən Birinci Qarabağ müharibəsindəki uğursuzluqlarımızın əsas səbəbkarı ermənilər və maraqlı dairələrində olduğumuz fəvqəlgüclər idisə, bir səbəbi də güclü, iradəli, beynəlxalq siyasətdə səriştəsi olan, orduya sərkərdəlik etməyi bacaran, xalqın gücünə arxalanan bir liderin rəhbərlikdə təmsil edilməməsi idi. Elə bu səbəbdən də çoxdan fürsət gözləyən ermənilər Azərbaycanda olan hakimiyyətsizlikdən, kaosdan istifadə edib torpaqlarımızı işğal, müstəqilliyimizi təhdid etməyə başladılar. Xalqımızın, dövlətimizin sınağa çəkildiyi o illərdə hər gün şəhərləri torpaqlarımızın bir hissəsinin işğal edilməsi barədə xəbərlərlə açırdıq. Nəhayət ki, 1993-cü ildə ölkəmiz vətəndaş müharibəsi ilə üz-üzə duranda Tanrı Heydər Əliyevi xalqımıza xilaskar olaraq göndərdi. Ümummilli Lider Azərbaycanı alovlanmaqda olan vətəndaş müharibəsindən, separatçılıqdan, dövlət kimi parçalanıb tarix səhnəsindən yox olmaq təhlükəsindən xilas etdi.

Ulu Öndər müharibənin gedişində qüvvələr nisbətinin və kənar qüvvələrin təsir imkanları balansının xeyrimizə olmadığını zamanında qiymətləndirərək atəşkəsə nail oldu. Atəşkəsin, əslində, olmayan nizami ordumuzun yaradılması, ölkə iqtisadiyyatının gücləndirilməsi, dövlət

idarəçiliyi və milli həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi firsəti demək idi. Mahir siyasətçi və təcrübəli dövlət xadimi Ulu Öndər az vaxt içərisində Azərbaycan üçün yol xəritəsi hazırladı və onun uğurla həyata keçirilməsi üçün etibarlı təminat yarada bildi.

Hakimiyyətə gəldiyi gündən Ulu Öndərin siyasətinə sadıq qaldığını və onun siyasi kursunu ləyaqətlə davam etdirəcəyini bildirən cənab İlham Əliyevin atdığı hər addım Azərbaycanı qüdrətli inkişaf yoluna çıxardı. Azərbaycan ötən illər ərzində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən balanslı daxili və xarici siyasət sayəsində tarixinin ən böyük uğurlarına imza atdı. Ölkənin şəhər və kəndləri öz simasını dəyişdi, bir-birinin ardınca yollar, körpülər, yolötürücülər tikildi, çoxsaylı iqtisadi, sosial və mədəni layihələr uğurla həyata keçirildi. Azərbaycan Avrasiyanın çox mühüm nəqliyyat və enerji arteriyalarının təşəbbüskarı oldu. Təbii ki, bütün bu uğurlar qat-qat daha artıq olardı, əgər Qarabağ problemi olmasaydı. Sırr deyil ki, ötən illər ərzində ölkə büdcəsinin böyük bir hissəsi hərbi xərclərə yönəldilməkdə idi. Ordunu təkmilləşdirmək, müasir silah növləri ilə təchiz etmək, bir sözlə, ölkənin müdafiə qüdrətinin müasir tələblər səviyyəsində olmasını təmin etmək Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı kimi cənab İlham Əliyevin gündəlik fəaliyyətinin əsasını təşkil edirdi. Azərbaycan Prezidenti və onun komandası Qarabağ probleminin sülh yolu ilə həll olunması naminə bütün nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla, həmsədr ölkələrin rəhbərləri və Avropa qurumları ilə intensiv iş apar-

maqda idi. Birbaşa Prezidentin şəxsində Azərbaycan diplomatik istiqamətdə o dərəcədə fəal və səmərəli işləyirdi ki, Ermənistan tərəfi hər dəfə sıxışdırılmaqda olduğu dalandan xilas olmaq üçün adekvat olmayan addımlar atmaq məcburiyyətində qalırdı. Qarabağ probleminin beynəlxalq platformalarda müzakirəsi zamanı Ermənistanın baş naziri Paşinyanın dəfələrlə pis vəziyyətdə qaldığı artıq bütün dünyaya məlumdur.

Azərbaycan Birinci Qarabağ müharibəsini məğlub durumda başa vurmuşdu. Məğlub ölkənin rəhbəri üçün problemin sülh yolu ilə həlli istiqamətində aparılan danışıqlarda öz ölkəsinin maraqlarını sonadək qorumaq, əlbəttə ki, asan məsələ deyildi. Amma Prezident bu çətin vəzifənin öhdəsindən bacarıqla gəlirdi. Dövlətimizin başçısının son iki-üç ildəki çıxış və bəyanatlarından da hiss olunurdu ki, Ermənistan tərəfinin sonadək status-kvonu qorumaq cəhdləri artıq onun da səbrini tükəndirmişdi.

Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi və həmsədrlərin fəaliyyətsizliyi problemin hərbi yolla həlli variantını getdikcə daha da aktualaşdırdı. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan rəhbərləri Azərbaycanın öz çağırışlarında nə dərəcədə ciddi, nə dərəcədə qətiyyətli olduğunu sonadək dərk etmədi. Əksinə, hərbi ritorikanı artırmaqla cəbhə zonasında və ondan kənarda hücum keçir və təxribatlar törətdirdi. Ermənistan tərəfinin Tovuz istiqamətində dövlət sərhədlərimizi pozmaq cəhdi və ölkəmizə diversiya qrupları göndərməsi közərməkdə olan müharibə ocağını daha da alovlandırdı. Bunlar ölkəmizin hərbi əməliyyatlara başlamasını qaçılmaz etdi.

Beləliklə, ordumuzun sentyabrın 27-si səhər tezdən başlayan əks-hücum əməliyyatı düşməni şoka saldı. "Erməni ordusunun məğlubedilməzliyi", "Ohanyan səddinin keçilməzliyi" barədə miflər alt-üst oldu. Azərbaycan Or-

dusu hər gün irəliləyərək yeni-yeni ərazilərimizi işğaldan azad etdi. Bir-birinin ardınca Cəbrayıl, Zəngilan, Füzuli, Qubadlı şəhərləri düşməndən təmizləndi, Azərbaycan-İran dövlət sərhədi tam olaraq nəzarətimizə keçdi. Madagiz və Murov əməliyyatları Kəlbəcərə yol açdı və nəhayət, noyabrın 8-də Qafqazın mirvarisi olan qədim Şuşamızda hərbiçilərimiz tərəfindən Azərbaycan bayrağı dalğalandırıldı. Şuşanın alınması Prezidentimizin təbircə desək, Ermənistan ordusunun belini qıraraq, onu diz çökdürərək yalvarmağa, kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur etdi.

Son 200 il ərzində hissə-hissə torpaqlarını itirmiş olan Azərbaycan, nəhayət ki, ərəzi bütövlüyünü tam olaraq bərpa etdi. Bu, tarixi qələbədir. Bu qələbənin icraçısı rəşadətli Azərbaycan Ordusu, onun baş memarı və təminatçısı isə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev oldu.

27 sentyabrda başlanan və tariximizə Vətən müharibəsi kimi daxil olan İkinci Qarabağ müharibəsi 10 noyabrda Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan rəhbərlərinin imzaladıkları birgə bəyanatla başa çatdı. Bu bəyanat, əslində, Ermənistanın hərbi kapitulasiyası idi. Beləliklə, dünya hərbi tarixinin ən şanlı səhifələrindən birini yazan Azərbaycan Ordusu düşmənin hərbi maşını darmadağın etdi. Beləliklə, 2020-ci il həyatımıza pandemiya, taclı virusla mübarizə ili kimi daxil olsa da, yaddaşımıza illərdir həsrətində olduğumuz qələbə möhürünü vuran, həyatımızı zəhərləyən viruskimilər üzərində çalınan qələbə ili kimi yazıldı. 44 günlük müharibədə qazandığımız möhtəşəm qələbə ilə de-fakto müstəqilliyini əbədi olaraq bərpa etdi. İtirilmiş Qarabağı yenidən və birdəfəlik qaytarmaqla 2020-ci il taleyimizə və tariximizə müstəqillik tariximizin qızıl səhifəsi kimi yazıldı.

*Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*